

SZÖLLŐSY TIBOR

KÖNYVKÖTÉS

Nem ült kocsiba, gyalog indult munkahelyére, a kórházba, mert ki akarta szel-
lőztetni a rövid éjszakai alvás okozta enyhe kábaságot. Évtizedes praxisa során
hozzászokott a felszeletelt alváshoz, mikor betegeihez hívták, ám az eltelt éjszaka
más volt: tolakodó és tololó gondolat-füzerei tették rapszodikussá a testi-lelki
reinkarnáció óráit, óhatatlanul a maira, a mai utolsó munkanapjára gondolt.
Rezonőrként készítette, készítette magát az elkerülhetetlen bekövetkezésére,
próbálgatta révbé juttatni hanykolódó lelki hajóját keresve a beletörődést csendes
és nyugodt kikötőjét azon a parttalan vizen, mit már számtalanok megtettek, de
navigálása közben zátonyokba botlott, oldalhullámok sodorták, nem észlelte,
nem érezte az öblöt, ködbe burkolózva, elemeinek káoszába látta a stéget.

Ismerősei, páciensei köszöntek rá kívánva jó reggelt, jó napot.

– Ez az! – villant bele. – Szép napot! Ennek a napnak olyannak kell
lenni, mint ... mint ... – esetlenedtek gondolatai - , mint egy szimfónia
zárótételének utolsó akkordja.

Elmosolyodott saját ötletén.

– Honnan, mi szülte ezt a romantikus képet?! Ez a nap, ez az utolsó nap...
Megvan! Legyen olyan, mint az eltelt sok ezer, de a tényen kívül tartalmaz-
zon valami emlékezetest, legyen sajátos, tiszta és formás, mint egy könyvzá-
ró fedele. Pontosan: borítsa le, zárja le élete aktív szakaszának kötetét. Job-
ban, találóbban nem is fogalmazhatnék. – melengette benső énjét.

Egyszer, majd talán fejezetekként, vagy laponként végigolvassa ezt a
könyvet, újra végigjárja a megtett utat, a színes tintával, könnyű tollal
írtakat talán többször is, a nehézkesen rótt sorokat kihagyja, átsiklik felet-
tük, esetleg fellel bennük tanmesékbe illőket is, de azt is tudta: átformálni,
belejavítani a szövegekbe nem lehet.

– Micsoda bornírt, lila megfogalmazások. – tett volna pontot meditáló
szövegének végére, ám belső kényszere folytatásra inspirálta. – És milyen
lesz a könyv fedele?! Annak minden esetben olyannak kell lennie, ami jel-
lemző, ami magán viseli a könyv mondanivalóját, tartalmát és ami a kezdet.

Csipetnyi örömmel konstátálta mulasztását: nem írta le, nem raktározta
el emlékezetében az első napot. Derengett valami, ám sehogy sem tudott
formálható egygyé összeállni: mi is történt azon a napon, mikor először

gombolta be fehér köpenyét. Bosszantotta a tény, de nyugtatta is magát: csak visszaköszön az a nap is emléke sűrűjéből. ...

Kollégái, beosztottjai viselkedésében nem fedezett fel rendhagyót, különösét: mindenki, mint annyi éve, tette a dolgát. A hivatalos és baráti búcsúztató – születésnapjára időzítve – már lezajlott az emléklapok, virágköltemények miliójében körítve köszöntésekkel és köszönetekkel, sajnálkozással az utódlás vele járó csatározásainak idiolátriás kesernyés mellékízével.

Az a nap éppen három hetet korosodott.

– Ez a három hét sem színes tintával íródott életem regényében – rendeződött terjeszkedő homloka.

Intellektuális betegek mesélték, és most ő ennek a huszonegy napnak állapotában azonosságot látott, hogy több héttel az akut agyi vérkeringési zavar lefutása után, mikor már a határozott javulás egyenesén jártak, visszagondoltak, próbálták felidézni a katasztrófa utáni napokat, heteket: nem sikerült. Az egyik volt páciense így fogalmazott:

– Tudtam, éreztem, hogy élek, de nem tudtam evvel a gondolattal mit kezdeni. Jártam a várost, mentem a munkahelyemre, voltam az üzletekben, látogattam rokonaimat. Láttam magam körül a házam falait, helyiségeit, kint az utcán a kocsikat, a járókelőket, szélben a hajladozó fákat, a beszélgető embereket, a tévében pergő filmeket, udvaromon a csaholó kutyámat, de nem volt hang, minden néma volt, olyan volt, mintha a kísértetek világában lennék.

Megrázta magát, végigpásztázta szobáját. Könyveit, jegyzeteit, a szaklapokat már korábban odaajándékozta kollégáinak, a hivatalos papírokat átadta az illetékeseknek, betegek is csak egy volt, a többi folyamatosan, javulással, egészségesen hazabocsátotta, újakat nem vett fel, azaz azokat kollégái kórtermeiben irányította. Egyetlen betege, a hetvenkét éves Béla bácsi a 6-osban feküdt, akit két hete szállított be a rohamkocsi agyértrombózissal, szinte reménytelen állapotban.

A reanimatólogusok nem ragaszkodtak felvételéhez már csak kora miatt is, no meg azért, mert „nem hozott magával kecsegtető perspektívát.” Ő felvette.

Béla bácsi, egyszerű falusi nyugdíjas, az első napokban odavolt, a mezsgyén leledzett. Némi javulás után még kétszer került kritikus állapotba, de mindkétszer sikerült újra visszahozni. A harmadik esemény után a mellette virrasztó, ápoló felesége papot hívott, hogy az feladja az utolsó kenetet, miközben szinte kérte:

– Ne törje magát annyira, doktor úr, hisz látom, hogy mennie kell. Maga többet is tett, mint amennyit lehet emberileg, de meg kell nyugodni, bele kell törődni Isten akaratába.

Ő nem törődött bele: szellemi, tudásbeli muníciójával visszaverte az álnok soros támadásait.

Bement hozzá vizitre. Béla bácsi határozottan jól érezte magát: fejfájásai alig-alig jelentkeztek, mozgatta a kezdetben bénaságba zuhant kezét, lábát, szomatikus paraméterei stabilizálódni látszódtak.

A szokottnál huzamosabb időt töltött el ágyánál: a vizsgálat után hosszasan beszélgettek éppen arról, ami eszükbe ötlött. A felesége is részt vett a tárgyalásban és némi huncutsággal szólt:

– Ma meglepjük a doktor urat, de nem mondom meg előre: mi lesz az, csak annyit, hogy már-már megérkezik lányuk, aki Csehben van munkán. Mert hát tudja, doktor úr, hogy itthon nincs munka, ott meg kereshet valamicskét. Nem jó dolgában ment oda, itthon hagyta két gyermekét is – ránk. Valamiféle építkezésen hordja a maltert...

– Remélem találkozok vele... De én most elbúcsúozok: a Jóisten vigyázzon magára, Béla bácsi azon túl, hogy saját maga is odafigyel egészségére, de ezt teszik majd orvoskollégáim is. – nyújtotta kezét.

A beteg láthatóan deprimálódott, lehangolva szorította a feléje induló kezét, miután az elhangzott hír tudatáig jutott – nem válaszolt.

A pihenőnek vette útját, ahol már várták – minden nap, ugyanabban az időben fogyasztották el a kötelező kávé, miközben kötetlen hangulatban csereltek eszmét, véleményt a tegnapi és a folyó nap eseményeiről, terveztek.

A hangulat, ha nem is vidám, de laza volt: Sándor, a viccmilliomos éppen legújabb szerzeményét adta elő, ami szinte kötelező kísérője volt a rituálénak.

Úgy érezte: mindegyikük az esemény hatása alatt van, de igyekeznek ezt palástolni, kerülgetik a témát, mert – ezért szinte hálás volt nekik – úgysem tudnánk megfelelő hangnemben, tartalomban szólni.

– Ugye nem lesztek ellene, ha néhanapján meglátogatlak titeket – próbálta reálissá tenni a történet.

– Még ilyet?! – vágta egymás szavaiba. – El is várjuk, sőt kötelezünk arra, hogy meglátogass, azaz haza gyere. Szükségünk van rád, tudásodra, tapasztalatodra! Neked itt a helyed közöttünk.

Úgy döntöttünk – folytatta kinevezett kollégája – , hogy székedre nem ül senki, azt oda tettük a sarokba – várni fog téged. Gyere, várunk, bármikor beléphetsz, még kopogtatnod sem kell.

Derű fogadta az elhangzott felszólítást, ami melengető csóvát vetett lelke hamvadó zsarófjára.

– Köszönöm nektek! Jól esik hallani ilyesmit. – mialatt belsője torz

mosolyba révedt annak hallatán, hogy sarokba száműzték székét amolyan baráti, kollegiális gesztusként. – Akkor – nézett órájára – én mennék is.

Nem jött válasz. Felállt indult, mikor lobbal nyílt az ajtó, a főnővér lépett be:

– Jöjjön valaki, a beteg a hatosban eszméletét veszette! Természetes reflexének parancsára sietett a hatosba.

Béla bácsi viaszápadtan, csukott pillákkal, emyedt testtel, kissé oldalra billent fejjel feküdt, lefittyedt szájugából botladozott az ájer – nem reagált semmire.

Felesége az ablak felé fordulva imádkozott, az ágy melletti széken egy negyven körüli nő ült révült arccal, tétován mozgó ujjaival simogatta az öreg lemondóan csüngő kezét.

– Mi történt? Mikor? – vetette oda miközben tapintotta a pulzust, mérte a vérnyomást.

– Alighogy doktor úr kilépett a teremből, megérkezett a lányunk. Nagyon megörült neki, de aztán néhány perc múlva zihálni kezdett, rángatózott a keze és lába, kihányta a kevéske levest, amit előtte evett, majd ... majd így lett – fordult felé a feleség.

– Miért nem szóltak azonnal?! – nézett hol az anyára, hol lányára szemrehányóan.

Nem várt választ, cselekedett, tette azt, amit ilyenkor tenni kell. Órákig tartott a küzdelem, holott tudta úgy mint segítő kollégái: Kháron előttük érkezett, ott áll az ágy mellett, nem tágít, vigyorogva nézi az egyesélyes csatát, szinte élvezzi reménytelen igyekezetüket.

...Béla bácsi földi maradványait már átszállították a boncolóba, de ő még mindig ott ült ágya mellett izzadt tenyereibe temetve még vizesebb homlokát.

– Doktor úr – érintette meg az öreg lánya. – Nagyon köszönöm, hogy még láthattam édesapámat, beszélhettem vele... Édesanyám elmondta, hogy doktor úr minden földit megtett, de hát bele kell nyugodni a Teremtő akaratába... Még egyszer köszöniünk mindent...

A beszélő felé fordult, kinek könnyáztatta redőiben gyermekem mosoly-szellőt vélt felfedezni.

– A doktor úr nem emlékszik rám – folytatta, mialatt átkarolta mellette szipogó édesanyját – , hát hogy is emlékezhetne, hisz oly rég volt, meg aztán annyi emberrel találkozott azóta.

Édesanyám mesélte később, hogy a doktor úr segített engem a világra azon az első napon, mikor pályáját kezdte, mikor először vette fel fehér köpenyét...